

Historia Katechezy Dobrego Pasterza (KDP) w Polsce

W poniższym tekście opisuję wydarzenia w których uczestniczyłam. Nie zawiera on wszystkich faktów związanych z historią Katechezy Dobrego Pasterza w Polsce.

Zbieramy głosy osób, które mogą uzupełnić pełne opracowanie, dotyczące historii KDP w Polsce.

Historia Katechezy Dobrego Pasterza związana jest z przemianami w Polsce po 1989 r.

- odzyskiwaniem wolności społecznej, religijnej, wolności słowa, myśli i poglądów.

To dało impuls do odradzania się społecznych inicjatyw, w tym do tworzenia alternatywnych szkół - powstawały Przedszkola i Szkoły Montessori w których KDP jest naturalna.

W latach 1992 -1993 odbył się pierwszy kurs Pedagogiki Montessori w Polsce.

Niemieccy Nauczyciele Montessori z montessoriańskiej szkoły w Kolonii przy ul. Gilbachstrasse, zainicjowali ten kurs Pedagogiczny. Opiekę nad tym przedsięwzięciem pełnił Kardynał Joachim Meisner, Arcybiskup Metropolita Kolonii. Kurs był organizowany przy współpracy wydziału pedagogicznego Uniwersytetu Łódzkiego. (z aktywnym udziałem dr Ewy Łatacz). Część zajęć odbywała się w Polsce w siedzibie łódzkiego Zgromadzenia Sióstr Urszulanek. Pozostała część i egzaminy końcowe w Niemczech.

Niektóre warsztaty były prowadzone m.in. w Zakładzie dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w warszawskich Laskach lub innych ośrodkach zakonnych. Zatem środowiska katolickie wspierały ten kurs.

Razem z mężem uczestniczyłam w tym kursie.

Pierwszym zwiastunem KDP w Polsce było seminarium - Wychowanie religijne w Pedagogice Montessori - które odbyło się w dniach 1-3 grudnia 1994 r. w Ośrodku Rehabilitacji Wieku Rozwojowego przy ul. Prochowej w Krakowie.

Przeprowadziła je Claudia Schmitt - współpracowniczka dr Sofii Cavalletti i Gianni Gobbi - katechetka wikariatu rzymskiego, pedagog Montessori, członkini Stowarzyszenia Marii Montessori dla Religijnego Wychowania Dziecka w Rzymie. (Associazione Maria Montessori per la Formazione Religiosa del Bambino - Via degli Orsini 34, 00186 Roma.)

Krakowski ośrodek współpracował wtedy z Centrum Monachijskim „Promyk Słońce” i prowadził salę ćwiczeń Montessori, wspomagającą rozwój niepełnosprawnych dzieci.

W tych warsztatach brałam udział. Było to rok po ukończeniu Kursu Montessori w Kolonii i zdobyciu Międzynarodowego dyplomu z Pedagogii Montessori, sygnowanego przez Stowarzyszenie AMI. We wrześniu 1994 r. razem z mężem założyliśmy I Niepubliczne Przedszkole Montessori w Warszawie.

W 1995 r. zorganizowaliśmy pierwszy kurs KDP, prowadzony przez Klaretynkę s. Bogumiłę Pistelok ze Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanej Misjonarek Klaretynek z Warszawy. Kontakt do s. Bogumiły uzyskaliśmy od Claudii Schmitt.

S. Bogumiła Pistelok ukończyła kurs KDP w Rzymie u Sofii Cavalletti. Kurs trwał 3 lata (1987-1990) Odbywała praktykę katechetyczną w Istituto di Maria Immacolata w Ciampino. Przetłumaczyła z włoskiego tematy katechez DP oraz tekst Marii Montessori „Życie w Chrystusie”.

Prowadząc kurs, dzieliła się też tłumaczonymi z włoskiego konspektami KDP.

W kursie trwającym od października 1995 r. do maja 1996 r. uczestniczyło ok. 10 osób z całej Polski.

Kurs trwał 120 godzin.

Uczestniczkami były m.in.: Siostry Bernardynki z Łodzi, Elżbieta Zabiegaj i Barbara Surma z Krakowa, koleżanki z Białegostoku i in.

Owoce tych spotkań były zajęcia z KDP w naszym warszawskim Niepublicznym Przedszkolu Montessori i Niepublicznym Przedszkolu św. Franciszka w Łodzi, prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Bernardynek. W latach 1995 do 2001 w naszym przedszkolu Montessori w ramach zajęć, prowadziłam wychowanie religijne oparte o katechezę DP,

realizując takie tematy jak Msza św. - Ołtarz, Przypowieści o Dobrym Pasterzu, Chrzest św., Kalendarz liturgiczny, Opowieści dzieciństwa Jezusa.., Prowadzony był także kącik modlitwy.

W 1996 r. do Rzymu wyjechała Barbara Surma, gdzie kontynuowała kurs KDP u Sofii Cavalletti.

W kwietniu 1997 r. Polskę ponownie odwiedziła Claudia Schmitt i w krakowskim Ośrodku przeprowadziła kolejne warsztaty KDP.

Po powrocie z Rzymu Barbara Surma w 1998 r. założyła Atrium w jednej z sal Ośrodka Rehabilitacji Wieku Rozwojowego w Krakowie, którym kieruje Elżbieta Zabiegaj – wieloletnia propagatorka Pedagogiki Montessori i KDP. Do Atrium uczęszczały dzieci z Integracyjnego Przedszkola Montessori prowadzonego przez Ośrodek.

Od 1999 r. B. Surma została pracownikiem dydaktycznym Akademii Ignatianum w Krakowie. Na wydziale katechetycznym przedstawiała katechezę DP i w kolejnych latach zaczęła prowadzić kursy KDP.

Dzięki jej staraniom w 2001 r. ukazało się w Wyd. WAM pierwsze polskie tłumaczenie książki S. Cavalletti: „Potencjał duchowy dziecka w wieku od 3 do 6 lat”, a w 2003 r. „Potencjał duchowy dziecka w wieku od 6 do 12 lat”.

Po krakowskich kursach KDP, katecheci zakładali Atria w różnych regionach Polski, w tym w Płocku, Pobiedziskach, Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku.....

Od 2001 r. włączałam się do pracy w Przedszkolu prowadzonym przez Stowarzyszenie Katolickich Wychowawców w Warszawie i przedstawiałam katechezę DP dzieciom i nauczycielom.

W Szkole Wyższej Przymierza Rodzin (obecnie Collegium Verum) w Warszawie, dzieliłam się ze studentami informacjami o wartościach KDP oraz zapoznawałam chętnych z przesłaniem i technikami pracy podczas prowadzenia KDP z dziećmi.

W jednym z takich kursów uczestniczył zespół pedagogów z parafii Zmartwychwstania Pańskiego w Warszawie na Targówku, z Ks. Proboszczem Tomaszem Gillem oraz Ks. Jarosławem Piłatem na czele. Był to zaczątek Fundacji Non Verba i prowadzonych dzieł katechezy DP w Przedszkolu, Szkole i Edukacji nauczycieli (2022/23 III poziom kursu KDP)

W listopadzie 2008 r. razem z nauczycielami Przedszkola Montessori, w którym nadal prowadzę KDP, przebywałam w Rzymie z wizytą u Sofii Cavalletti w „Centro di Catechesi” na Via degli Orsini. Był to owoc wymiany korespondencji z Sofią.

W Polsce konspektami z KDP posługują się w pracy z dziećmi, także Siostry Miłosierdzia Teresy z Kalkuty.

W tym czasie w Krakowie pojawił się kolejny entuzjasta KDP, Tatiana Jaroszyńska. Mama czwórki dzieci, żona, historyk sztuki, która brała udział w kursach KDP w Niemczech i współpracowała z Barbarą Surmą w prowadzeniu Atrium przy kościele Jezuitów w Krakowie.

To z inicjatywy Tatiany do Krakowa przyjeżdżała z USA Linda Kail, która w latach 2015-2016 prowadziła kurs formacyjny KDP / I poziom/ w Katolickim Centrum Edukacji Caritas. Asystentem była Tatiana Jaroszyńska.

Tatiana rozpoczęła prowadzenie kursów KDP min. w Warszawskim Niepublicznym Przedszkolu Montessori na Natolinie, gdzie asystentką była Jolanta Kuraszkiewicz.

Kolejno; z inicjatywy Tatiany Jaroszyńskiej przyjechał do Polski Dan Teller i prowadził kurs KDP, /II poziom/ w latach 2017-2018 w Szkole Fundacji Wspierania Idei Marii Montessori „Ziarnko Maku” w Krakowie. Asystentkami były Jolanta Kuraszkiewicz i Anna Kasprzyk.

Jesienią 2018 r. Tatiana zorganizowała dzień skupienia katechetów KDP w Krakowie, zapraszając Francescę Cocchini.

Inicjatorka organizowania instytucji prowadzących szkolenia Katechezy Dobrego Pasterza w Polsce – Maria Tatiana Jaroszyńska z domu Grafin von Opersdorff, zmarła 28. XI. 2019 r. w Krakowie.

W latach 2021 i 2022 w Szkole Montessori im. Urszuli Ledóchowskiej odbył się kurs KDP /I poziom/. Prowadzącą była Jolanta Kuraszkiewicz a asystentką Elżbieta Kożuchowska. Kurs został zorganizowany przez Fundację Marii Montessori działającą przy Szkole Montessori im. Urszuli Ledóchowskiej.

W 2022 i 2023 w Niepublicznej Integracyjnej Szkole Podstawowej im. Achillesa Ratti w Warszawie, odbywał się kurs KDP /III poziom / prowadzony przez Donnę Turner i Celine Mitchell. Kurs został zorganizowany przez Fundację Non Verba.

W 2023 odbył się też w Krakowie, w Fundacji Ziarno Maku, kurs KDP /II poziom/ Prowadzącą była Rebekah Rojcewicz.

Obecnie trwają starania o powołanie nowego Stowarzyszenia Dobrego Pasterza działającego zgodnie z wytycznymi Międzynarodowej Rady KDP (Consiglio).

Katecheza DP w Polsce znajduje coraz więcej sympatyków, katechetów, którzy po przeszkoleniu i znalezieniu sprzyjających proboszczów, prowadzą KDP w salkach parafialnych.

W większych miastach w Polsce znajdują się takie Atria.

Atria KDP powstawały w zainteresowanych KDP Przedszkolach i Szkołach Montessori Krakowa, Warszawy, Łodzi, Płocka, Lublina, Poznania, Wrocławia....

W Przedszkolach Montessori katecheza DP prowadzona jest w przedszkolnych salach wydzieleniem stolika modlitwy i kilku półek na materiał katechetyczny.

Polskie środowisko prowadzących montessoriańskie przedszkola i szkoły zazwyczaj jest przyjazne KDP, ale nie jest to regułą.

KDP z racji oparcia się na Pedagogice Montessori, od lat jest włączana przez niektóre osoby z kręgu katolickiego, w dyskusję nt. zasadności uprawiania Pedagogiki Montessori przez polskich katolickich pedagogów.

Nauczyciele i katecheci montessoriańscy uczestniczą w takich dyskusjach przedstawiając m.in.: opinie papieży, opracowania metodyczne, religijne, pedagogiczne np. katolickiego, niemieckiego pedagoga Prof. G. Schulz - Benescha.

Nauczycieli montessoriańskich cieszy fakt, że dorobek wychowawczy i pedagogiczny Marii Montessori był doceniany przez papieży: Jana XXIII, Pawła VI, Jana Pawła II.

Ważne są doświadczenia nauczycieli-katechetów K D P, obserwujących jak dzieci w wieku 3-12 lat poszukują religijnych przeżyć i zaangażują się w pracę z materiałem katechetycznym oraz poprzez słuchanie wybranych wersetów biblijnych odkrywają w sobie potrzebę modlitwy.

A modlitwa buduje wspólnotę.

Ogromna otwartość dzieci na duchowy przekaz KDP, esencjonalny i zgodny z fazami chłonności dziecięcy odbiór treści chrześcijańskiej wiary oraz pojawiająca się w dzieciach radość, pokazały jak jest misja katechety DP jest pomocna w nawiązywaniu relacji z Dobrym Pasterzem.

Alicja Jordan

Nauczyciel Montessori

Katecheta DP

Warszawa, 17. 09. 2023 r.